

Os, dem og osmannerne

Forløbet er indsendt af Anders Hassing, Gentofte HF.

Forløbet tager udgangspunkt i elevernes – og mere generelt: Vestens – forestillinger om tyrkerne og Tyrkiet, eller kort og godt "Tyrken". Kronikken "Tyrken – den Anden Barbar" danner grundlag for en diskussion om, hvordan kollektive identiteter opstår og vedligeholdes. Dernæst følger et kronologisk forløb om Osmannerrigets oprindelse, ekspansion og samfundssystem.

Hensigten er dels at opnå indsigt i de historiske omstændigheder, der gemmer sig bag læreplanens skæringsår "1453", og dels at kvalificere og nuancere elevernes forståelse af kulturmødet mellem Europa og Mellemøsten.

Kernestof: – kulturmøder: kristen og muslimsk kultur

Materiale:

"Tyrken - den anden barbar", Politiken 16.2.2007

Powerpoint: Vestlige billeder af "Tyrken" (skitser, malerier og foto ca. 1500-2008 fra internet)

Kjeld Mazanti Sørensen: Byzans - mellem sultan og pave, Columbus 2006; 9-23, 74-106

Udstilling: "Billedet af Tyrkiet?", Den Sorte Diamant

Katastrofe og stabilisering - Osmannerriget 1648-1739, Information 29. december 2001

Osmannerrigets langvarige opløsning, Information 31. december 2001

Forløbet havde især fokus på elevernes træning af følgende kompetencer:

- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid
- dokumentere viden om forskellige samfundsformer
- forklare måder at forme og styre samfund på og se konsekvenserne heraf for individets vilkår

Evaluerings: Mundtlig klasseevaluering

Forløb og arbejdsspørgsmål:

Spørgsmål til s. 83-89:

Osmannerne erobrer Balkan 1

NB: Følg med på kortet s. 85

Bulgarien og Serbien bliver osmanniske vasal-stater

1. Hvorfor var Bulgarien – ligesom Byzans – *svækket*, før osmannerne begyndte deres erobring på Balkan?
2. Beskriv *det forhold*, som den bulgarske zar Sisman i 1373 måtte indgå til Sultanen.
3. Det lader til, at stater som Bulgarien, Serbien og Bosnien gik i stykker for et godt ord. Overvej, hvorfor de var så *skrøbelige stater* (hvor i undervisningen har vi mødt den slags stater før?)
4. Overvej hvilken betydning *Slaget på Solsortesletten* i 1389 fik for Serbien?

Bulgarien og Serbien under direkte osmannerstyre

5. Hvordan fik osmannerne fuld kontrol med Serbien?
6. Hvordan fik osmannerne fuld kontrol med Bulgarien?

Korstog

7. Hvilke motiver havde henholdsvis pacen og den ungarske kong Sigismud til at indlede et korstog mod osmannerne i 1396.
8. Hvordan gik korstoget?

Mongolerne kommer! – igen!

9. Hvilken betydning fik Timor Lenks erobringer for Osmannerriget?
10. Hvilke interne forhold var på sigt med til at svække Osmannerriget?

Kristen sejr på Balkan forgæves

11. Hvorfor lykkedes det ikke for alvor for den ungarske kong Sigismund at presse Osmannerriget i 1436?

12. Hvad blev i stedet resultatet af den offensiv, han startede?

Spørgsmål til s. 89-93:

Osmannerne erobrer Balkan 2

NB: Følg med på kortet s. 85

Endnu et korstog skaber fredsftale

1. Redegør kort for, hvorfor korstoget 1439-44 blev en succes?
2. Hvilke historiske forhold kan forklare, at lige præcis Bulgarien forblev under osmannisk styre?

Skal man holde aftaler med de vantro?

3. Hvorfor fortsatte det kristne korstog mod osmannerne?
4. Hvad blev resultatet af det?

1453: Erobringen af Konstantinopel

5. Hvilke religiøse og magtpolitiske forhold kan forklare Konstantinopels svaghed overfor Mehmet II's erobringshær?
6. Forklar Mehmet II's handlinger efter Konstantinopels indtagelse 1453.

Efter Konstantinopels fald

7. Hvilken betydning fik Konstantinopels fald for den italienske renæssance?
8. Karakteriser det osmanniske styre i Konstantinopel under Mehmet II.
9. Hvad kan forklare osmannernes succesfulde ekspansion på Balkan i samme periode?

Spørgsmål til s. 93-98

Det osmanniske samfund 1

Lille bonus-gåde (løses med internet)

1. Hvilken kristen adelsmand voksede op ved sultanens hof, vendte sig mod osmannerne og blev en myte, der endte som inspiration for en verdensberømt roman fra 1897?

Befolkningen på Balkan

2. Beskriv og forklar forskellen på befolkningssammensætningen på landet og i byerne på Balkan.

Feudalisme

3. Beskriv kort principperne i det osmanniske feudalsystem. Er det anderledes end det, vi kender fra vesteuropa? (se gamle noter!)

Islamisering

4. Hvad betyder "islamisering"? Hvad taler hhv. for og imod, at der fandt en islamisering sted i Osmannerriget?

Samfundsstrukturen

5. Hvilke samfundsklasser fandtes der i Osmannerriget?
6. Hvilke rettigheder og pligter havde de forskellige klasser og samfundsgrupper?

Skatter og afgifter

7. Ifølge nogle historikere var det en fordel for nogle bønder på Balkan at "blive erobret" af osmannerne. Hvorfor? Er du enig i vurderingen?